

ВИШИ СУД У СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ

Светог Димитрија 29

22000 Сремска Митровица

Тужилац: Повереник за заштиту равноправности

Булевар краља Александра 84

11000 Београд

Тужени: Издавачка кућа „Дечија литература“

ул. Новосадски пут бр. 5а, Нова Пазова, Општина Стара Пазова,

чији је законски заступник Владан Марковић, директор и

др. Слободан Кочевих, ул. Новосадски пут бр. 5а,

Нова Пазова, Општина Стара Пазова

О Д Г О В О Р Н А Т У Ж Б У

Предмет спора: утврђење дискриминације

Вредност спора: 15.000,00 динара

2 примерка (по један за суд и супротну страну), 4 прилога

На основу члана 46. став 1. Закона о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, бр. 22/2009), Повереник за заштиту равноправности, кога заступа тим АСПАЗИЈА, поднео је тужбу суду, захтевајући да се утврди да су тужени, Издавачка кућа „Дечија литература“, и њен уредник др Слободан Кочевих, ул. Новосадски пут бр.

5а, Нова Пазова, Општина Стара Пазова, које заступа тим ХИПАТИЈА, издавањем „Приручника за девојчице“ и „Приручника за дечаке“, извршили акт непосредне дискриминације, да се наложи туженом да обустави даље издавање и дистрибуцију наведених приручника, у року од 15 дана од правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. Такође, налаже се објављивање пресуде о трошку туженог у дневном листу „Политика“, у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. Уз то, захтева се да Суд обавеже Издавачку кућу да надокнади трошкове поступка, по одмерању суда, у року од 15 дана по правноснажности, под претњом принудног извршења.

Поводом предметне тужбе, тужени, на основу члана 297. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 2/2011, 49/2013 – судска одлука УС, 74/2013 – одлука УС, 55/2014 и 87/2018) подноси суду одговор на тужбу, којим у целости оспорава тужбени захтев због формалних недостатака тужбе.

1. Прво, тужени наглашава да у српском праву није дозвољена *actio popularis* у случају апстрактних жртава, јер се из навода саме тужбе не види да се ико од грађана и грађанки Републике Србије жалио да су због приручника, који су предмет спора изложени дискриминацији. Тужилац у ставу 3. своје тужбе наводи да непоседовање сагласности не представља сметњу за покретање овог поступка. Међутим, сагласност за вођење поступка је неопходна (видети Први основни суд у Београду, 23 П. Бр. 16041/2012; Виши суд у Смедереву, Гж. 840/13), али ње нема јер је изостао конкретан догађај у односу на конкретна лица. Самим тим, сматрамо да не постоји правни интерес тужиоца за подношење тужбе, у складу са чланом 294. став 2. тачка 6. Закона о парничном поступку.

2. Даље, тужилац није учинио јасним, у ставу 6 тужбе, по ком основу позива на одговорност издавача приручника, заједно са уредником приручника, којег именује као одговорног према члану 5. став 3. Закона о издавању публикација („Сл. гласник РС“, бр. 37/91...101/2005-др. закон).

3. Коначно, тужени проналази да је тужба неразумљива, у складу са чланом 294. став 1. тачка 7. Закона о парничном поступку јер Повереник за заштиту равноправности ни у једном делу тужбе није навео значај тема које су садржане у приручницима и на који начин тужени њиховим обрађивањем у истим извршава акт родне дискриминације, као ни њихову повезаност са стереотипним и предрасудним размишљањима и

васпитавањем деце. Наиме, тужилац пуким набрајањем пресуда и других аката ни у једном моменту јасно не указује на њихову релацију са садржајем објављеног приручника. Такође, тужени не разуме на који начин необавезујућа мишљења и научни радови, која тужилац у великој мери наводи, представљају извор права и основ за позивање на било чију одговорност.

ДОКАЗ: Прилог 1: *Тужба тима АСПАЗИЈА*

4. Уколико Суд, и поред наведених процесних недостатака одлучи да тужбу не одбаци и упусти се у испитивање њене основаности, тужени предлаже да Суд узме у обзир следеће:

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

5. Тужени сматра да су сви наводи тужиоца неосновани, као и да су чињенице извучене из контекста, те да Издавачка кућа „Дечија литература“, издавањем „Приручника за девојчице“ и „Приручника за дечаке“, није извршила акт дискриминације.

6. Тужилац у ставу 21. тужбе истиче да Комитет за права детета дефинише појам образовања шире од формалног школовања, те с тим у вези, да и приручници објављени од стране туженог спадају у сферу образовања детета. Такође, тужилац и у ставу 27 тужбе сврстава приручнике у сферу образовања и на тај начин класификује активности Издавачке куће као повреду члана 31. Закона о равноправности полова („Сл. Гласник РС“, бр. 104/2009). Наиме, тужени не оспорава став Комитета за права детета, као ни све наведене циљеве образовања, поготово стварања духа разумевања, мира, толеранције и једнакости полова. Ипак, тужени указује да издавање приручника не би могло да се подведе под појам образовања, те да би то представљало превише екстензивно тумачење у конкретном случају. Тужилац ни у једном делу тужбе не наводи да су приручници на било који начин били промовисани у вртићима и школама, као најзначајнијим институцијама образовно-васпитног карактера, нити су дељени флајери и други рекламни материјали у школама и на образовно-културним манифестацијама. Приручници се искључиво продају у књижарама и путем интернета, те је очигледан њихов комерцијални карактер. Јасна је намера и идеја издавачке куће да

изда приручнике искључиво забавног карактера, што је видљиво и кроз садржај ових издања.

ДОКАЗ: Прилог 2: *Копија садржаја наведених приручника*

Прилог 3: *Обједињени одговори на питања, Питање 29*

У сладу са тим, Конвенција о правима детета („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори“, бр. 15/90 и „Службени лист СРЈ – Међународни уговори“ бр. 4/96 и 2/97) у члану 31. став 1. предвиђа да стране уговорнице признају право детета на одмор и слободно време, на учешће у игри и рекреативним активностима које одговарају узрасту детета и на слободно учешће у културном животу и уметности. Приручници су управо и прилагођени узрасту деце и активностима које им омогућавају олакшано укључивање у друштвени живот, а који такође и квалитетно употпуњују слободно време и разоноду.

7. Поред оспоравања образовног карактера издатих приручника, тужени наглашава и генерализовање и извлачење из контекста обрађених тема из садржаја приручника, а све у циљу налажења њихове неосноване повезаности са родним стереотипима и предрасудама, које и тужени најдубље осуђује. Наиме, тужилац врло промишљено бира само одређене наслове из садржаја, које сматра одговарајућим за заснивање тужбеног захтева, не придајући довољан значај осталим темама које су обрађене у приручницима. Тужени истиче да су у „Приручнику за девојчице“ наведене и обрађене следеће теме : „Направи љуљашку“, „Постани прави мађионичар“, „Направи сама друштвене игре“, „Како да рециклираш тетрапак амбалажу“, „Постани метеоролог“ и остале. Из „Приручника за дечаке“ тужени издваја следеће теме: „Одећа за шетњу“, „Негуј биљке без расипања воде“, „Какво ће време бити сутра“, и друге. Овим се указује на разноликост и неутралност великог броја обрађених тема које се могу сврстати у интересовања како девојчица, тако и дечака, или пак управо обрнуто, већег интересовања супротног пола од пола којем је приручник намењен. Ово је нарочито видљиво код једне од обрађених тема „Постани метеоролог“, која је представљена у „Приручнику за девојчице“, у циљу управо ширења афирмисаности и учешћа жена у науци и професијама у којима су мање заступљене.

ДОКАЗ: 1.Прилог 1

2.Прилог 2

8. Тужени посебно указује да између два пола постоје биолошке разлике које условљавају и различита интересовања јер је уобичајено да девојчице интересују лутке, а дечаке аутомобили. То не значи нужно да ће сваког дечака више интересовати аутомобили од лутака, нити сваку девојчицу лутка од аутомобила, али ће то интересовање у већини случајева управо бити изражено на овај начин. Како је приручник у слободној продаји и циљ је да привуче пажњу читалаца, комерцијални разлози су руководили Издавачку кућу да поједине садржаје прилагоди већем интересовању одређеног пола, иако ништа не спречава супротан пол да се упозна са садржајем другог приручника. Тужени напомиње и да је приручник издат по лиценци, да садржај приручника ни на који начин није мењан, те да му није познато да је у било којој земљи у којој се приручник дистрибуира до сада постављено питање дискриминације. Такође, тужени посебно указује на чињеницу да ниједан садржај приручника није увредљив и понижавајући и не ствара увредљиво окружење за девојчице или дечаке.

ДОКАЗ: Прилог 3: *Обејдињени одговори на питања, Питање 38.*

9. Врховни касациони суд у својој пракси предвиђа да су лица која указују да је у односу на њих извршена дискриминација дужна да докажу да су неједнако третирана у односу на друга лица која су у истој или сличној ситуацији, а супротна страна – лице на чије се дискриминаторско поступање указује, дужно је да докаже постојање објективног и оправданог разлога за различитост у поступању (Рев. 401/2017, од датума 30.03.2017. године). Издавачка кућа „Дечија литература“ у потпуности подржава идеју родне равноправности и једнакости, али поред тога указује на неминовност биолошких разлика између полова, из којих произилазе и поједине различите сфере интересовања, којима је приручник и прилагођен. Наиме, према истраживању професора Nirao Shah-а са Станфорда који се бави психијатријом, наукама о понашању и неуробиологијом постоје значајне разлике како у изгледу, тако и у функционисању мушког и женског мозга. Те разлике, како наводи, евидентне су од најраније фазе дечијег развоја (други, трећи месец живота). У том смислу, као последица тога што је мушки мозак већи од женског, женске хемисфере мозга повезаније од мушких и многих других биолошких разлика, девојчице у најранијем периоду боље реагују на лица и почињу да говоре раније, што се одражава на то да су касније, одрасле жене концентрисаније на лица, док су мушкарци усмеренији ка стварима (Stanford Medicine, Two minds – The cognitive differences between men and women, By Bruce Goldman, 2017, истраживање доступно на

интернет страници: <https://stanmed.stanford.edu/2017spring/how-mens-and-womens-brains-are-different.html>). Повереник за заштиту равноправности примио је притужбу због објављеног интервјуа у листу „П“ лица др Ј.Т. под насловом „Сексуалном функцијом мозга до нових сазнања“ у којем су наводно садржане квазинаучне тезе које на баналан, тенденциозан и увредљив начин код неупућених појачавају стереотипе о жени као неразумном бићу. У притужби је још истакнуто да је на тај начин Ј.Т. представио омаловажавање у односу на пол као јавно заговарање предрасуда и других друштвених образаца понашања који су засновани на подређености једног и надређености другог пола што је забрањено чланом 20. Закона о забрани дискриминације. Повереник је након спроведеног поступка у циљу да се утврде правно релевантне чињенице и околности, прибавио мишљење листа „П“ у којем је наведено да је др Ј.Т. докторирао на разликама између мушког и женског мозга. Овде тужени наводи и део спорног интервјуа у којем је др Ј.Т. на питање „Колико се по свему разликујемо“, одговорио: „Мушкарац и жена се толико разликују да би хипотетички ванземаљац био збуњен. Мислио би да су то различите врсте, а његову интелигенцију би коначно дотукао женски мозак који би за њега био нерешива енигма. У томе и јесте суштина међуполних односа. Мушкарац не може у потпуности да докучи жену. С друге стране, жена може много боље да схвати мушкарца. Али највећи женски проблем је што она не разуме саму себе. И то је добро. Јер, ако би жена и мушкарац једно друго разумели у целини, престао би полни подстицај што би угрозило размножавање и опстанак човека“. Ценећи утврђене чињенице и правне прописе Повереник за заштиту равноправности је и сам навео у свом Мишљењу (дел. Бр. 1021 датум: 6. 7. 2012.) да дневни лист „П“ овиме није извршио акт дискриминације. Значајно је споменути и предмет о којем је разматрано постојање дискриминације зато што је мушкарцу онемогућено да уђе у зграду П. у кратким панталонама, али истовремено није омогућено женама које носе кратке сукње. Повереница је у овом предмету пронашла да је ”неспорна чињеница да је у Србији, као и у многим другим деловима света, уобичајено за жене да носе сукње, али то је чињеница која је друштвено уловљена и одражава родне (друштвено прихватљиве) улоге у једном друштву у одређеном времену, те сама по себи не представља дискриминацију” (Мишљење, дел. бр. 1449/2011, датум: 25.11.2011). Овим је Повереница још једном потврдила да постоје разлике међу половима, чије уважавање не представља дискриминацију.

10. Такође, Европски суд за људска права у случају оправданости искључивања жена од служења доживотне казне затвора у Русији (случај *Khamtokhu and Aksenchik v. Russia* (BB), ЕСЉП, представка бр. 60367/08, 961/11 од 24. 11. 2017.) сматра да, када постоји јавни интерес који подразумева изузимање осуђених жена од примене казне доживотног затвора, оправдава постојање дискриминације на основу пола. Наиме, Суд је прихватио као легитиман циљ Владе, односно унапређење „принципа правде и човечности који су захтевали да политика одмеравања казне узима у обзир старост и „физиолошке карактеристике“ различитих категорија извршилаца“ (став 70). Суд се ослањао на међународно признату потребу да заштити жене од злостављања и насиља у притвору и на „потребе за заштитом трудноће и материнства“ (став 82) и сматрао је изузеће појединих група од доживотних казни представљањем „друштвеног напретка“ (став 86). Посебно је интересантно издвојено мишљење судије Сајо, у којем он истиче да није ни било дискриминације на основу пола, тврдећи да мушки и женски криминалци нису у аналогном положају због разлика између криминалитета мушкараца и жена (Издвојено мишљење, став 5). Такође, он указује на емотивни проблем да током боравка у затвору жене више пате јер су лишене могућности да роде дете и брину о њему (став 7). Уз то, судија признаје да то може звучати као родни стереотип, али у друштву у којем се од жена очекује да имају децу, и у којем су одгајане да верују да срећа долази од имања деце, оне би свакако патиле због тога што нису испуниле то друштвено очекивање (став 7). Из свега овога проистиче да Европски суд за људска права препознаје да се жене и мушкарци не налазе увек у аналогној ситуацији и да само прилагођавање њиховим индивидуалним (а уједно диференцирајућим) карактеристикама не вређа норме о забрани дискриминације.

11. И Комитет за елиминацију дискриминације жена у Општој препоруци број 36 из 2017. године наглашава „да би се постигла родна равноправност, сви аспекти образовног система, закона и политика, образовног садржаја, педагогије и окружења за учење, требало би бити родно осетљиви, одговарајући за потребе девојчица и жена и трансформисани за све“ (глава 4, став 13). Штавише, Комитет за људска права у Општем коментару број 18 из 1989. године наглашава да уживање права и обавеза на равноправној основи, не значи безусловну једнакост у свим ситуацијама, те да је некада оправдано направити разлику, као што је легитимно одвојити малолетне преступнике од одраслих или забранити изрицање казне трудној жени“ (став 8).

12. Тужилац у ставу 28 тужбе наводи Националну стратегију за родну равноправност за период од 2016. до 2020. године („Сл. гласник РС“, бр. 4/2016), у којој се, између осталог, указује на то да је неопходан третман девојчица и дечака у складу са њиховим специфичним потребама. Тужилац сматра да тиме Стратегија, која промовише унапређење културе равноправности, препознаје различите потребе дечака и девојчица.

13. На основу горе наведеног, може се неспорно закључити да и Повереник за заштиту равноправности и најважније међународне институције, препознају и уважавају, у одређеним ситуацијама, постојање разлике између полова и одређене карактеристике засноване на природним и друштвеним особинама истих.

14. Повереник за заштиту равноправности, у ставу 37 тужбе, указује на право издавача на слободу изражавања, која је прописана чланом 26. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр 98/2006), али указује да је ова слобода ограничена правима дечака и девојчица на поштовање њиховог достојанства и забраном непосредне дискриминације. Тужени посебно истиче да издавањем приручника никако није повредио достојанство девојчица и дечака, као и да није извршио акт дискриминације, што у одговору на тужбу и доказује. С тим у вези, право издавача односи се и на слободу изражавања, која је прокламована поменутиим чланом Устава, али и чланом 10. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода („Сл. лист СЦГ – Међународни уговори“ бр. 9/2003, 5/2005, 7/2005 – исправка и „Сл. гласник РС – Међународни уговори“ бр. 12/2010). Тако овај члан каже: „Свако има право на слободу изражавања. Ово право укључује слободу поседовања сопственог мишљења, примања и саопштавања информација и идеја без мешања јавне власти и без обзира на границе“. Даље, у ставу 2 истог члана, Европска конвенција прописује да коришћење ове слободе може бити подвргнуто ограничењима, ако је то неопходно у демократском друштву, између осталог, да би се заштитило здравље или морал и ради заштите угледа или права других. Из свега наведеног произилази да било какво ограничавање слободе изражавања издавача, до које би дошло обустављањем даљег издавања и дистрибуције приручника, а што је у тужбеном захтеву тражено, превазилазило оквире члана 10. става 2 Конвенције, и тиме представљало њену повреду. Ова пракса у складу је са чланом 46. Устава Републике Србије, којим се јемчи слобода мишљења и изражавања, као и слобода да се говором, писањем, сликом или на други начин траже, примају и шире обавештења и идеје. Ова слобода може бити

ограничена само изузетно, ради заштите права и угледа других, чувања ауторитета и непристрасности суда и заштите јавног здравља, морала демократског друштва и националне безбедности Републике Србије. Из тужбе се не види који је легитиман интерес повређен у конкретном случају, те би свако ограничавање слободе изражавања довело и до кршења Устава.

15. Тужени је сагласан са наводима тужиоца да различите информације које деца у најранијем периоду примају имају дугорочан утицај на развој њихове личности, али истиче да приручнике купују, у највећем броју случајева родитељи. И у ситуацији када родитељи нису ти који врше одабир садржаја који ће бити доступан њиховој деци, они су ти који врше надзор над истим (на пример, ако су приручници добијени на поклон или су их купила сама деца). На тај начин, родитељи имају увид и контролу над подацима који имају потенцијалан утицај на развој њиховог детета. Родитељи имају право и дужност да се, према члану 68. Породичног закона („Сл. гласник РС“, бр. 18/2005, 72/2011-др. закон и 6/2015), старају о детету, а да старање обухвата између осталог чување, подизање, васпитавање и образовање. Такође, Конвенција о правима детета предвиђа у члану 5. следеће: „Стране уговорнице ће поштовати одговорности, права и дужности родитеља или, где је такав случај, чланова шире породице или заједнице, како је предвиђено локалним обичајима, законских старатеља или других особа законски одговорних за дете, да би се омогућило, на начин који је у складу са развојним могућностима детета, одговарајуће усмеравање и саветовање у остваривању права признатих овом Конвенцијом.“ Члан 12. став 1. Конвенције предвиђа да ће државе обезбедити детету које је способно да формира своје сопствено мишљење, право слободног изражавања тог мишљења о свим питањима која га се тичу, с тим што се мишљењу детета посвећује дужна пажња у складу са годинама живота и зрелошћу детета. Коначно, члану 18. став 1. Конвенције примарну одговорност у подизању и развоју детета приписује родитељима.

16. Тужени је у изјашњењу на притужбу навео да се у његовим продајним местима све књиге, па и приручници, који су наводно спорни, купују и купују их сви без обзира на пол или неку другу карактеристику особе која жели да купи књигу. Такође, нико од запослених никада није ограничио или забранио било ком лицу да купи одређену књигу коју је он изабрао. Приручник за девојчице куповали су и купују мушкарци и жене различитог старосног доба, и тужени не води евиденцију да ли су они купљени за своју децу, или за поклон другој деци или одраслима. Том приликом,

тужени не проверава и не пита купце да ли приручник за дечаке намеравају да купе/поклоне дечама или девојчицама, и обрнуто. Ова пракса у складу је са Директивом Савета 2004/11 3/ЕЗ од 13. децембра 2004. о примени принципа једнаког третмана мушкараца и жена у приступу робама и услугама (ОЈ Л 373, 21.12.2004) која предвиђа једнак третман мушкараца и жена у приступу роби и услугама и понуди истих. Изузетак се односи на робу и услуге који се пружају искључиво или првенствено за припаднике једног пола, и где постоји оправдање за такво поступање. Чак и тако, намеравани циљ мора да буде легитиман, а средства одабрана да се он постигне морају бити примерена и неопходна. Директива се не односи на садржај медија и реклама, нити на образовање, те се може закључити да постоје робе и услуге које се могу нудити и продавати са прављењем разлике у односу на пол (Правила ЕУ о родној равноправности: Како су она пренета у национално право? Sacha Prechal I Susanne Burri, Канцеларија Европске уније за издавачку делатности, Луксембург, 2009. године, стр. 21).

ДОКАЗ: Прилог 4: *Копија изјашњења Издавачке куће „Дечија литература“ од датума 30.10.2018. године*

17. Као што је тужени навео у свом изјашњењу на притужбу и већ поменуо у одговору на тужбу, Издавачка кућа „Дечија литература“ је само издавач ових приручника, а исти су издати у складу са лиценцом познате и надалеко чувене издавачке куће „Larousse“. Овакви приручници су најпродаванији како у Француској, тако и шире, и тужени истиче да је поносан што је баш његова издавачка кућа имала прилику да буде изабрана за издавача ових приручника на територији Републике Србије. Такође, већ је наглашено да су приручници у потпуности преузети, и по садржини и по изгледу, у складу са Уговором о лиценци. Суд треба да има у виду и да се у многим земљама појављују приручници сличне тематике, као што су нпр. приручници „Just for girls“ и „Just for boys“, издати у Великој Британији од стране познате издавачке куће „Parragon Books“. Интересантан је податак да су само у Аустралији безуспешно покушали да забране познате књиге „Томас и другари“ и „Вини Пу“, позивајући се на пропагирање родних стереотипа у истим. Значајан део јавности (оба пола) је негодовао поводом ове идеје сматрајући да „дечаци треба да буду дечаци и девојчице треба да буду девојчице“ и да „свако финансирање треба да буде фокусирано на интервенције како би се спречило насиље у породици, а не радикалне, на полу засноване, теорије (Текст доступан на интернет страници:

<https://www.sbs.com.au/news/no-thomas-the-tank-engine-won-t-be-banned-under-melbourne-council-gender-guidelines>).

ДОКАЗ: Прилог 4

18. У српској јавности је расправљано о приручнику намењеном родитељима за васпитавање деце без родних стереотипа објављеном од стране Креативног центра под називом „Пружите деци сто могућности уместо две“ који сугерише родитељима да своје малишане од најмлађег узраста уче да се дечаци заљубљују у дечаке и да је потпуно нормално да носе хаљине и да васпитавају децу као бесполна бића. Овим примером тужени указује на приручник који је покушао да наметне непостојање разлика између полова и који је изазвао велику буру у јавности поводом начина на који је то покушано да се спроведе (Текст објављен у листу „Србија Данас“, доступан да интернет страници: <https://www.srbijadanas.com/vesti/info/pa-ovo-nije-normalno-objavljen-prirucnik-u-srbiji-koji-savetuje-roditelje-kako-da-im-deca-budu-gej-2016-12-22>). С тим у вези, тужени указује на чувени случај ”Малог црвеног уџбеника” о којем је одлучивао Европски суд за људска права. У питању је била забрана растурања уџбеника у Уједињеном Краљевству, намењеног сексуалном образовању младих. Издавач је покренуо поступак пред Судом, сматрајући да је тиме дошло до кршења члана 10. Европске конвенције о људским правима. Суд је сматрао да, иако је књига објављена у многим земљама чланицама Савета Европе, није могуће наћи „јединствен европски концепт морала”, те је оставио широко поље слободне процене државним органима да оцене шта је то морално, а шта не за поједину средину (Handyside v. UK, представка бр. 5493/72, пресуда од 07. децембра 1976.). Тако тужени истиче да сигурно није морално брисати све разлике међу половима, које несумњиво постоје и које је немогуће игнорисати, осим уколико одређено понашање није понижавајуће или увредљиво за један пол, што овде никако није случај.

19. Коначно, тужени жели да укаже да је евидентно да је ова тужба усмерена на нарушавање интегритета угледне Издавачке куће која до сада никада није била тужена за публикавање и дистрибуирање увредљивих и дискриминаторских садржаја. Да је намера Повереника да наруши углед туженог посебно говори чињеница да је користио право избора месне надлежности суда, на основу члана 42. Закона о забрани дискриминације, те је одлучио да тужбу поднесе суду на чијем подручју је седиште

туженог. Овим је озбиљно пољуљао углед издавачке куће јер је средина у којој се спор води мала, и као последица тога може се очекивати да грађани и грађанке у значајно мањем броју почну да купују њене публикације. Због тога тужени очекује од Суда да у најкраћем року донесе одбијајућу пресуду, како би се спречило урушавање угледа Издавачке куће о којој је реч.

На основу свега наведеног, тужени предлаже да Суд донесе следећу:

П Р Е С У Д У

1. ОДБИЈА СЕ у целости тужбени захтев тужиоца, Повереника за заштиту равноправности (Булевар краља Александра 84, Београд), чији је заступник тим ХИПАТИЈА, као неоснован.

2. ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом надокнади трошкове поступка у року од 15 дана од пријема пресуде, под претњом принудног извршења.

У Београду, 23.11.2018. године

Тим ХИПАТИЈА

ЛИТЕРАТУРА

Правни прописи Републике Србије:

- Устав Републике Србије, „Сл. гласник РС“, бр. 98/2006.
- Закон о забрани дискриминације, „Сл. гласник РС“, бр. 22/2009.
- Закон о парничном поступку, "Сл. гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013 - одлука УС, 74/2013 - одлука УС и 55/2014
- Закона о равноправности полова „Сл. Гласник РС“, бр. 104/2009
- Породичног закона „Сл. гласник РС“, бр. 18/2005, 72/2011-др. закон и 6/2015
- Закона о издавању публикација „Сл. гласник РС“, бр. 37/91...101/2005-др. закон

Међународни правни прописи:

- Конвенција о правима детета („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори“, бр. 15/90 и „Службени лист СРЈ – Међународни уговори“ бр. 4/96 и 2/97
- Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода „Сл. лист СЦГ – Међународни уговори“ бр. 9/2003, 5/2005, 7/2005 – исправка и „Сл. гласник РС – Међународни уговори“ бр. 12/2010
- Општа препорука 36 Комитета за елиминацију дискриминације жена (2017. година)
- Општи коментар број 18 Комитета за људска права (1989. година)
- Директива Савета Европске уније 2004/11 3/ЕЗ од 13. децембра 2004. о примени принципа једнаког третмана мушкараца и жена у приступу робама и услугама (ОЈ Л 373, 21.12.2004)

Пракса Повереника за заштиту равноправности:

- Мишљење Повереника за заштиту равноправности, дел. бр. 1021, датум: 6. 7. 2012.
- Мишљење Повереника за заштиту равноправности, дел. бр. 1449/2011, датум: 25.11.2011.

Судска пракса:

- Први основни суд у Београду, 23 П. Бр. 16041/2012
- Виши суд у Смедереву, Гж. 840/13

- Европски суд за људска права, случај *Khamtokhu and Aksenchik v. Russia* (BB), ЕСЉП, представка бр. 60367/08, 961/11 од 24. 11. 2017.
- Европски суд за људска права, случај *Handyside v. UK*, представка бр. 5493/72, пресуда од 07. децембра 1976.
- Врховни касациони суд, Рев. 401/2017, од датума 30.03.2017. године

Остали извори:

- Национална стратегија за родну равноправност за период од 2016. до 2020. године, „Сл. гласник РС“, бр. 4/2016
- Правила ЕУ о родној равноправности: Како су она пренета у национално право? *Sacha Prechal I Susanne Burri*, Канцеларија Европске уније за издавачку делатности, Луксембург, 2009. године, стр. 21
- <https://www.sbs.com.au/news/no-thomas-the-tank-engine-won-t-be-banned-under-melbourne-council-gender-guidelines>
- <https://www.srbijadanas.com/vesti/info/pa-ovo-nije-normalno-objavljen-prirucnik-u-srbiji-koji-savetuje-roditelje-kako-da-im-deca-budu-gej-2016-12-22>
- Stanford Medicine, Two minds – The cognitive differences between men and women, By Bruce Goldman, 2017, <https://stanmed.stanford.edu/2017spring/how-mens-and-womens-brains-are-different.html>